Ως Εκπαιδευτικός Όμιλος, με μακρά ιστορία και δέσμευση στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων πολιτών, διαβάσαμε με μεγάλο ενδιαφέρον το νέο βιβλίο του Κου Καψάλη *Βιώσιμη Ανάπτυξη Αγροτικών Κοινοτήτων: Στρατηγικές & Δράση*. Πρόκειται για ένα εξαιρετικά επίκαιρο και ολοκληρωμένο έργο, το οποίο όχι μόνο θίγει τη βιώσιμη ανάπτυξη στις αγροτικές κοινότητες, αλλά παρέχει και έναν σαφή οδηγό δράσης για όποιον επιθυμεί να εμβαθύνει στη δυναμική της ολιστικής σκέψης και της συλλογικής αλλαγής.

1. Συνδετικός Κρίκος μεταξύ Θεωρίας και Πρακτικής
Το βιβλίο διακρίνεται για την ικανότητά του να γεφυρώνει το θεωρητικό πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης με πρακτικές εφαρμογές. Στον Εκπαιδευτικό μας Όμιλο, όπου επιδιώκουμε την επαφή των παιδιών με το φυσικό περιβάλλον μέσα από σχολικούς κήπους, βρήκαμε στο έργο αυτό έμπνευση για να μεταφέρουμε παρόμοιες αρχές και στο αστικό και προσχολικό μας πλαίσιο.

2. Καλλιέργεια Ολιστικής Σκέψης και Αξιών
Το βιβλίο παρουσιάζει με απλό, κατανοητό τρόπο την ολιστική προσέγγιση, θέτοντας στο επίκεντρο το τρίπτυχο περιβάλλον-κοινωνία-οικονομία. Για εμάς, που στόχο έχουμε να ενσταλάξουμε από νωρίς στις παιδικές ψυχές την αξία του σεβασμού προς τη φύση και τη συλλογική δράση, αποτελεί ανεκτίμητο οδηγό. Ειδικότερα, η έμφαση που δίνεται στη συμμετοχική διαδικασία και στην αλλαγή νοοτροπίας αντανακλά απόλυτα τις αρχές της Ελληνικής Εταιρείας Έρευνας & μελέτης της προσχολικής Αγωγής, “ΕΛ.Ε.Π.Ε.Μ.Π.Α.”.

3. Βιώσιμη Εκπαίδευση: Ένα Μοντέλο για τη Νέα Γενιά
Μέσα από πρακτικά παραδείγματα και στρατηγικές, το βιβλίο αποδεικνύει ότι η βιώσιμη ανάπτυξη δεν είναι απλώς μία «μεγάλη ιδέα», αλλά μια προσαρμόσιμη διαδικασία που μπορεί να ξεκινήσει ήδη από την προσχολική ηλικία. Η προτεινόμενη μεθοδολογία και οι διασυνδέσεις με την τοπική κοινότητα, μπορούν να εμπλουτίσουν σημαντικά τη δημιουργία και φροντίδα του δικού μας σχολικού κήπου, καλλιεργώντας μια «κουλτούρα βιωσιμότητας» που θα συνοδεύει τα παιδιά στο μέλλον.

4. Στρατηγικές και Εργαλεία Εφαρμογής
Στο βιβλίο αναλύονται με σαφήνεια βήματα και εργαλεία (π.χ. συμμετοχικές μέθοδοι, δυναμικά συστήματα, τοπική ηγεσία) που μπορούν να εφαρμοστούν τόσο σε αγροτικές όσο και σε αστικές κοινότητες. Η προσέγγιση αυτή ανοίγει δρόμους για την εκπαιδευτική καινοτομία· εμείς, στο Πόλκα Φροέλεν, σχεδιάζουμε ήδη να εφαρμόσουμε ορισμένες από αυτές τις στρατηγικές, προσαρμόζοντάς τες στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.

5. Έμπνευση και Υποστήριξη προς τους Εκπαιδευτικούς
Το βιβλίο δεν περιορίζεται σε μια θεωρητική ανάλυση· παρέχει ουσιαστική έμπνευση και υποστήριξη προς τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και κάθε ενδιαφερόμενο φορέα. Η πολυεπίπεδη προσέγγισή του και η εμβάθυνση στα εργαλεία συμμετοχικής μάθησης, δημιουργούν ένα μονοπάτι προς την «εκπαίδευση του μέλλοντος», όπου οι μαθητές γίνονται οι ίδιοι φορείς αλλαγής.

6. Μακροπρόθεσμη Προοπτική
Μας ενθουσιάζει ιδιαίτερα η έμφαση που δίνεται στον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Όπως εμείς επενδύουμε στην παιδική ηλικία για να οικοδομήσει μια βιώσιμη κοινωνία αύριο, έτσι και το βιβλίο προβάλλει την ανάγκη να σκεφτόμαστε σε βάθος χρόνου, να δημιουργούμε θεμέλια που αντέχουν στις προκλήσεις και να καλλιεργούμε μια γενιά που θα έχει τη βιωσιμότητα ως τρόπο ζωής.

7. Ένας Πολύτιμος Σύμμαχος για το Σχολικό μας Κήπο
Τέλος, θεωρούμε πως το βιβλίο αποτελεί τον ιδανικό σύμμαχο στην προσπάθειά μας να υλοποιήσουμε το όραμά μας για τον σχολικό κήπο. Η φιλοσοφία του, οι προτάσεις του και η πίστη του στην αλλαγή νοοτροπίας είναι σε πλήρη αρμονία με τις δικές μας αξίες και στόχους. Προσφέρει ένα επιστημονικό και πρακτικό υπόβαθρο, το οποίο μπορεί να ενισχύσει σημαντικά το έργο μας.

Ευχαριστούμε θερμά τον Συγγραφέα για την προσφορά του στη βιβλιογραφία της βιώσιμης ανάπτυξης. Το έργο τους μας εμπνέει και μας δίνει τα κατάλληλα εργαλεία για να διαμορφώσουμε τις επόμενες γενιές πολιτών, ξεκινώντας από την προσχολική ηλικία. Είμαστε βέβαιοι ότι η διάχυση των ιδεών που παρουσιάζονται στο βιβλίο θα συμβάλει καθοριστικά στη δημιουργία μιας πιο βιώσιμης κοινωνίας.

Ο **Εκπαιδευτικός Όμιλος Πόλκα Φροέλεν** δεσμεύεται να παρέχει στο παιδί τις καλύτερες ευκαιρίες εξέλιξης, με στόχο την εξασφάλιση των καλύτερων βιώσιμων προοπτικών για το μέλλον του.

Όραμά μας: Ένας σχολικός κήπος που οι μαθητές και οι συνεργάτες μας επιδεικνύουν περήφανα όχι μόνο για την ομορφιά του αλλά και επειδή προσφέρει ένα εντελώς νέο σύνολο μαθησιακών εμπειριών και νοοτροπιών που θα τους συνοδεύουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, αποτελώντας τη βάση για την αλλαγή που απαιτείται για **βιώσιμη ανάπτυξη στην κοινωνία μας**. Αυτή η αλλαγή που επηρεάζει θετικά και τους τρεις πυλώνες μιας βιώσιμης κοινωνίας: περιβάλλον, κοινωνία και οικονομία.

Μπορούμε να κάνουμε αυτό το όραμα πραγματικότητα στο νηπιαγωγείο μας; Μπορούμε έτσι να συμβάλουμε στη βιώσιμη ανάπτυξη της Ελλάδας;

Αυτό το όραμα, λοιπόν, δεν είναι απλώς μια εκπαιδευτική πρακτική, αλλά ένας πυλώνας αλλαγής, που ενσωματώνει τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης στην καρδιά της εκπαιδευτικής διαδικασίας, δημιουργώντας πολίτες με ευθύνη, όραμα και δέσμευση για το μέλλον, για τους εξής λόγους:

1. Εκπαίδευση ως Καταλύτης Αλλαγής

- Η βιώσιμη ανάπτυξη απαιτεί αλλαγή στη νοοτροπία και στις συμπεριφορές. Ο σχολικός κήπος προσφέρει ένα πλαίσιο όπου μαθητές και προσωπικό μπορούν να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη, ενισχύοντας τη βιωματική μάθηση.
- Οι μαθητές μαθαίνουν για τη φύση, την οικολογία, και τη σημασία της διαχείρισης πόρων μέσα από πρακτική συμμετοχή.

2. Καλλιέργεια Αξιών και Δεξιοτήτων Ζωής

- Ένας σχολικός κήπος προωθεί αξίες όπως ο σεβασμός στο περιβάλλον, η υπευθυνότητα και η συλλογικότητα.
- Ενισχύει δεξιότητες ζωής όπως η συνεργασία, η επίλυση προβλημάτων και η δημιουργικότητα.

3. Αλληλεπίδραση με το Περιβάλλον

- Οι μαθητές αντιλαμβάνονται τη σχέση τους με το περιβάλλον με έναν άμεσο και πρακτικό τρόπο, κάτι που τους βοηθά να αναπτύξουν περιβαλλοντική συνείδηση.
- Εξοικειώνονται με τη χρήση ανανεώσιμων πόρων, την καλλιέργεια χωρίς χημικά και τη σημασία της βιοποικιλότητας.

4. Κοινωνική Συνοχή και Συλλογική Ευθύνη

- Ο κήπος αποτελεί κοινόχρηστο χώρο που ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων.
- Η εμπλοκή όλων δημιουργεί μια μικρογραφία μιας βιώσιμης κοινότητας, όπου ο καθένας συμβάλλει με τον τρόπο του.

5. Μαθησιακή Καινοτομία

- Μέσω του κήπου εισάγονται νέες μέθοδοι διδασκαλίας, που βασίζονται στην ολιστική προσέγγιση της βιώσιμης ανάπτυξης.
- Η εκπαίδευση γίνεται διεπιστημονική, συνδυάζοντας τη βιολογία, τη γεωγραφία, τη φυσική, και την κοινωνιολογία. Βοηθά στη διδασκαλία Μαθηματικών, Γλώσσας, Γεωγραφίας και Κοινωνικών Επιστημών με διασκεδαστικό και πρακτικό τρόπο.

6. Μακροπρόθεσμος Αντίκτυπος

- Οι νοοτροπίες που καλλιεργούνται μέσω του σχολικού κήπου συνοδεύουν τους μαθητές στη ζωή τους, ενισχύοντας την προσωπική και κοινωνική τους δέσμευση για τη βιωσιμότητα.

7. Μικρογραφία ενός Βιώσιμου Κόσμου

- Ο κήπος λειτουργεί ως ένα μοντέλο ενός βιώσιμου συστήματος: οι μαθητές βλέπουν πώς οι πόροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποδοτικά, πώς οι προσπάθειες της κοινότητας οδηγούν σε θετικά αποτελέσματα, και πώς η αρμονία με τη φύση μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα ζωής.

Γιώργος Σταθόπουλος

πρόεδρος της ΕΛ.Ε.Π.Ε.Μ.Π.Α., Γεν. Δ/ντής του εκπαιδευτικού Ομίλου ΠΟΛΚΑ ΦΡΟΕΛΕΝ